Toen en nu

Botica Aruba, bedrijf van heren van stand

Zakenman Addison Winfield Croes was eigenaar van Botica Aruba aan de Steenweg 19. Toen de Botica gesloten werd, ging het pand over naar de eigenaar van Palais Hindu en werd het 'El Mercado', inmiddels al lang verdwenen. Nu zal dit pand door het Monumentenfonds gerestaureerd worden en het wordt in haar oorspronkelijke staat worden teruggebracht. Maar wie was Addison W. Croes eigenlijk?

Addison Winfield Croes

Botica Aruba, ca. 2000

Apothersassistente aan het werk in de Botica Aruba, 1961

door **Evert Bongers**

Addison Winfield Croes werd in 1887 op Aruba geboren. Al op jeugdige leeftijd werkte hij bij de aanleg van het Panamakanaal, trouwde in 1914 met Graciela Henriquez en het echtpaar kreeg drie kinderen. De oudste dochter, Daisey, trouwde met componist en pianist Padú Lampe. Addison Croes, 'Boe' voor vrienden en familie, bouwde begin jaren twintig een fraai pand aan de Steenweg, in de koopmanswijk tussen de Wilhelminastraat en de Nassaustraat (nu Caya Betico Croes). Aanvankelijk was het een woonhuis, medio jaren dertig werd Botica Aruba erin gevestigd, een van de eerste apotheken op het eiland. Partner in dit project was een andere bekende zakenman, Gustave Nouel.

Gustave Nouel

Croes was vooral bekend van zijn in 1913 opgerichte '*Hardware and Building Material Store*' aan de Wilhelminastraat 17, in het pand waarin nu de MetaCorp-kantoren gevestigd zijn. Zijn oudste zoon Herbert heeft daar ook gewerkt, evenals schoonzoon Padú Lampe, enige tijd. A.W. Croes exporteerde eveneens aloëhars '*of prime quality*'. Hij liet in de periode 1920 – '50 diverse huizen bouwen, onder meer het pand waar het Monumentenfonds nu in gevestigd is en een woningbouwproject voor de Lago. Hij had ook een tegelfabriek, waarvan de tegels in praktisch alle huizen uit die tijd zijn terug te vinden.

Addison Croes stond bekend als een filantroop die vele minder bedeelden in stilte heeft geholpen. Hij was in 1944 initiatiefnemer van het Aruba Baby Fonds, dat in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog geld inzamelde voor voedsel en kleren voor behoeftige baby's in bezet Nederland. Tijdens haar bezoek aan de Antilliaanse eilanden in 1944 had Prinses Juliana een speciaal onderhoud met Croes om het fijne te weten te komen over hoe een en ander in elkaar zat en hoe hij van plan was hulp te bieden aan ondervoede baby's in Nederland.

Addison Croes was een van de steunpilaren van de Protestantse gemeenschap op Aruba. Hij was de drijvende kracht achter de bouw van de Protestantse kerk die in 1950 in gebruik werd genomen. En hij speelde een belangrijke rol in het door hem opgerichte Arubaanse Bijbelverspreidingscomité.

Botica Aruba, 1966

Hij werd geëerd om zijn vele werk: hij werd ridder in de Orde van Oranje Nassau. Addison Croes overleed in 1973 op 85-jarige leeftijd.

De partner in Botica Aruba nv was Gustave Guillaume Adolphe Nouel. De familie kwam oorspronkelijk uit Bretagne maar hij werd in 1907 op Curaçao geboren. Hij groeide op in Willemstad en woonde later op Aruba. Hij haalde behalve zijn Mulo-diploma ook de certificaten Economie en Handelscorrespondentie.

Gustave werkte bij de Shell Curaçao en daarna Shell Aruba. Toen de Aruba Bank nv werd opgericht was hij de eerste administrateur. Later kwam de Hollandsche Bank Unie op Aruba en bekleedde hij bij deze bank de functie van onderdirecteur-procuratiehouder.

In 1933 trouwde hij op Aruba met Sarah Eman, dochter van Cornelis Eman en nicht van Addison Croes. Het echtpaar kreeg in 1936 een dochter, Germaine. Uit zijn tweede huwelijk, met Margarita Croes, werden vijf kinderen geboren, waaronder de oudste zoon die de naam van zijn vader draagt en Aruba's best bekende kunstschilder in Nederland is.

In 1935 opende Gustave Nouel samen met Addison Croes de Botica Aruba aan de Steenweg in Oranjestad. Op Aruba bekleedde hij diverse commerciële en sociale functies, was lid van de Raad van State op Curaçao en was zeer actief als één van de oprichters van de Rotary International van Oranjestad. Hij werd meerdere malen gekozen tot voorzitter en is benoemd geweest tot gouverneur van het District. Hij had een uitklapbare 'business card'. Hij was Officier in de Orde van Oranje Nassau. In 1997 overleed hij op negentigjarige leeftijd.

Croes en Nouel waren partners in de Botica Aruba en dus apotheekhouders. Er zijn verschillende apothekers in dienst geweest, maar de bekendste was eind jaren veertig, begin vijftig wel Folkert Steenmeijer, een begaafd pianist en dirigent van het Arubaans Klein Symphonie-orkest. Hij was oprichter en voorzitter van de Arubaanse Kunstkring. Hij zat zelf vaak ter begeleiding achter de vleugel wanneer er een klassiek musicus uit Nederland hier kwam optreden. In 1953 keerde hij terug naar Nederland om verder te studeren. Zijn vertrek was een harde klap voor de gemeenschap van de muziekkunst op Aruba. Hij promoveerde in 1957 op het onderwerp 'Voedsel en voeding van de Arubanen'.

Het pand Steenweg 17 – 19 is omstreeks 1925 gebouwd naar een ontwerp van de bekende Arubaanse bouwmeester Merdardo 'Dada' Picus. De voorgevel, waarin vier dubbele openslaande deuren, wordt gedomineerd door een breed balkon met midden in de dakbalustrade zogenaamde 'kuiven' met afbeeldingen, onder meer van een waterspuwer. Aan de achterzijde aan de bovenverdieping was er oorspronkelijk over de volle breedte een overdekte galerij. Aan de linkervoorkant een overdekt balkon met sierlijk afhangend houtsnijwerk in de Caribische 'gingerbread'-stijl. Bij de verbouwing tot apotheek is de open ruimte naast en achter het pand geheel overdekt en verbouwd tot garage respectievelijk bedrijfsruimte. Bij de verbouwing in 1992 is het zijbalkon achter een schijnfaçade verdwenen en inpandig geworden.

In 1985 raakte de Botica in financiële moeilijkheden en sloot in november van dat jaar de deuren. Twaalf personeelsleden kwamen op straat te staan. In 1991 werd het pand gekocht door de eigenaar van Palais Hindu en in 1993 werd daarin 'El Mercado' geopend.

Nu 'El Mercado' al jaren gesloten is, heeft het Monumentenfonds het pand aangekocht om het te kunnen restaureren en er een nieuwe bestemming aan te geven. Het zal in de oorspronkelijke staat van de jaren twintig worden teruggebracht, waarbij de open ruimte naast en achter het pand weer wordt hersteld, zo ook de overdekte achtergalerij en het zijbalkon.